NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13379

MEGILES ESTER

N. Hurvits

The original of this title comes from the permanent collection of the YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x101, or by email at cmadsen@bikher.org.

מגילת אסתר

געשריבען פאעטיש
אין גראמען

צום לעזען פאר קינדער
דעם טאטען מיט דער מאמען

יעדער קען עס פארשטיין
סאי גרויס אדער קליין.

פארפאסט פון נ. הורוויץ
,,דער מילבינער קיבעצער''
214 וועסט 96טע סטריט
ניו־יארק

[illegible] 1911

אינהאלט:

•

פּיידזש

אחשורוש, דער קעניג פון פּערסיע — 3

המן ווערט פּריים מיניסטער — 4

ער רוקט זיך וואו מען דאַרף ניט — 5

ביי אחשורוש'ן אויפ'ן באַל — 6

המן'ס עצה צום קעניג — 7

ושתי'ן אומגעבראַכט — 8

אסתר'ס איינטריט — 10

מרדכי'ס איינטריט — 11

מרדכי בוקט זיך ניט פאַר המן — 13

המן וויל אַפּרוימען די אידען — 14

מרדכי דערוואוסט זיך וועגען אַלעס — 16

מרדכי רעדט מיט אסתר'ן — 17

המן פרעגט אן עצה ביי זיינע פריינד — 21

המן'ס מיסטייק — 24

המן'ס ערשטע מפּלה — 26

ביי אסתר'ן אויפ'ן מאַלצייט — 28

אסתר זאָגט אויס ווער זי איז — 31

אויפגעהאַנגען המן'ען — 34

מרדכי ווערט פּריים מיניסטער — 35

אין שושן איז פריילּיך — 36

די געשיכטע פון אסתר וויל איך פאר אייך לעזען
אין מיין אייגענער שפראך;
וואס עס איז דאן געוועזען,
וועל איך דערציילען צו דער זאך:

•

קאפיטעל 1

אין דער צייט פון אחשורוש,
אין שושן הבירה האט עס געטראפען;
איך וועל אייך לעזען די געשיכטע,
ווי עס איז דאן פארלאפען.

אין דער גרעסטער שטאט שושאן,
האט געקעניגט דארטען א מלך;
אלע האבען דארט געלעבט פריי,
און געפילט זיך זייער פרייליך.

ביז עס איז געווארען פריים-מיניסטער,
דער צורר המן בן המדתיו;
און דער דאזיגער המן,
איז געווען א גרויסער רשע.

האָט געהאַט פיל גוטס און ווייבער,

אַט דער שלעכטער שקלאַפען-טרייבער;

און אחשורוש, דער גרויסער נער,

האָט געמאַכט המן'ען פאַר דעם גרעסטען האר.

און המן האָט זיך שוין אָנגעבלאָזען אַזוי ווי אַ האָן,

און געוואָלט דערקריכען גאָר ביז אויבען-אָן.

אחשורוש'ן, דעם שוטה,

פלעגט ער ברייננגען מיידלעך רויטע;

ער זאָל האָבען מיט וועמען זיך אַמוזירען,

און אַליין פלעגט ער טראַכטעל נאָר פאַרפירען.

און ביי דער מלכה ושתי אונטער דעסען,

האָט מען געהאַלטען אין איין שיכור'ען און עסען;

און מיט די יונגע שיינע אָפיצירען,

פלעגט זי דורך נעכט זיך אַמוזירען.

און המן, דער מסור, האט פון אלעס געוואוסט,
און צושארען זיך צו ושתין האט זיך אים געגלוסט;
דאס נאר מיט אים אליין,
זאל די קעניגין פארברייגגען גיין.

האט די קעניגין ושתי אנגעפאנגען פראטעסטירען,
זי האט נישט געלאזט זיך פון המן'ען פארפירען:
און זי האט שוין געוואלט דעם קעניג זאגען,
ער זאל אוועקשיקען המן'ען צו אלדי קלאגען.

אבער א כיטרער קערעל איז ער געוועזען,
כאטש ער האט נישט געקענט שרייבען אדער לעזען;
האט ער אנגעפאנגען ביי איר זיך בעטען,
און געטרייעט אלעס צו פארגלעטען.

ער האט ושתי'ן פארזיכערט, דאס ער מאכט נאר שפאס,
או זאיז אוועק פון איר פול מיט האס;
ער האט פערשטאנען אז ער איז צו ווייט פארקראכען,
איז מוז מען פון איר לויז ווערען אין די נעקסטע פאר וואכען.

קאַפּיטעל 2

און ביי דעם קייזערס פּאַלאַצען,
זיינען געשטאַנען לאַקייען און פּאַיאַצען;
און זיי האָבען אויפגענומען געסט,
פון דער איסט און פון די וועסט.

און פון זיינע הונדערט זיבען און צוואַנציג לענדער,
מיט טרומפּייטען און מוזיק בענדער;
אויך פון מדי און פון פּרס,
זיינען געקומען אַלע שררות,

צו דעם קעניגס גרויסען באַל,
אין זיין רייכסטען שענסטען האַל.
דער קעניג האָט געוואָלט צייגען דער גאַנצער וועלט,
דאַס עס פעלט אים נישט קיין גוטס און געלט;

קיין פרויען אויף דעם באַל, האָבען אויך נישט געפעלט,
און מען האָט גע׳שיכור׳ט און געגעסען,
און געטאָן וואָס מען האָט געוואָלט...

און המן האָט געטראַכט, געסקימט און זיך געגראָבען,
ווי אַזוי די מלכה ושתי, וואָס שנעלער צו באַגראָבען;
און וואָס ער האָט געגאַרט,
האָט ער ענדליך זיך דערוואַרט.

און ווען אחשורוש האָט זיך אָנגעטרונקען,
מיט זיין שטאַרקען וויין,
איז אָט וועט איר באַלד הערען,
וואָס עס וועט דאַ זיין:

דער קעניג אחשורוש זיצט גאַנץ שיכור,
אויף זיין גאָלדענעם טראָן;
און המן שאַרט זיך צו צו אים,
און פרעגט: וויל מיין קעניג האָבען פאָן?

איז לאָמיר הייסען אַלע ווייבער
זיי זאָלען צייגען זייערע לייבער.
און די שענסטע פון זיין אַלע,
זאָל פאַר דער נאַכט זיין דעם קעניגס כלה.

די געסט, וועלכע זיינען נאָך נישט געווען באַזויפען,
האָבען אָנגעפאַנגען פּראָטעסטירען;
דער פאַר די ליידים, אָן אַן אויסנאַהם,
האָבען גענומען אַפּלאָדירען.

און זיי זאָגען אַז דער קעניג וויל האָבען פאַן,
איז וואָס קענען זיי נעבאָך טאָן;
האָבען זיך אויסגעטאָן די ווייבער,
און געצייגט זייערע לייבער.

און דער קעניג האָט זיי גוט באַטראַכט,
און פון זיי אַלעמען געלאַכט;
ער זאָגט: מיין אייגען ווייב,
האָט דאָך פון זיי די שענסטע לייב.

און המן זאָגט צום קעניג אַליין,
אויב די קעניגין איז טאַקע אַזוי שיין,
טאָ, באַפעל די קעניגין אַהערברייגגען צופירען,
און אַלע הערען און די דאַמען, האָבען אָנגעפאַנגען אַפּלאָדירען

און כאָטש עס איז
געגען דער קאָורטליכער עטיקעט;
האָט ער דאָך געהייסען,
מען זאָל ברייגגען איר מאַיעסטעט.

און ושתי איז געווען זייער א שיינע,
אין אירע באקען האט זי געהאט דימפעלס;
אבער צום אומגליק איז די נאכט,
אויף איר שטערן אויסגעוואקסען פימפעלס.

און טאקע צוליב דעם,
האט זי נישט געקענט קומען;
האט מען דער שיינער ושתי,
איר קאפ ארונטערגענומען.

און המן האט דערלעבט זיין נחמה,
און גענומען פון ושתי זיין נקמה.

קאפיטעל 3

אחר הדברים האלה בשוך חמת המלך,
האט ער זיך באטראכט וואס איז דא צו זיין אזוי פרייליך?
זיין שענסטע ווייב האט ער אומגעבראכט, —
איז ער געווארען מעלאנכאליש און האט זיך פערטראכט:
מיט וועמען בין איך יעצט געבליבען,
און וועמען וועל איך יעצט קענען ליבען.

האבען אים געראטען זיינע אפיצערען,
אז אט די אלע גרויסע הערען, —
ווער עס וויל א מעדאל פאר זיך געווינען,
זאל א שיינע כלה פאר דעם קעניג געפינען.

און זיי האבען אויסגעפונען איינע,
זייער א קלוגע או זא שיינע;
אבער זי האט געהאלטען אין איין קלאגען,
און פון וואנען זי שטאמט, האט זי נישט געוואלט זאגען.

איר נאמען איז געוועזען די הדסה אסתר,
פון אידישען פאלק, אונזערע א שוועסטער.
מען זאגט, אז זי איז געווען מרדכי׳ס א ניס,
אבער קיינער ווייס דאס נישט אויף געוויס.

צו וויסען אלע מיניסטארען,
און מלוכה מיניסטארען,
איז דער פעהיגסטער געוועזען מרדכי דער איד —
פון שבט בנימין געווען איז ער א גליד.

און אין אַ קליינער ציים שפּעטער,
איז געזעסען מרדכי, אסתר׳ס פעטער;
אין דעם קעניגס גרויסען גאָרטען,
וואו פילע אָפיצערען געוועזען זיינען דאָרטען.

מרדכי האָט זיך אויפגעהויבען,
און איז אַוועק שפּאַצירען,
און ער זעט דאָרט פון דערווייטען,
זיצען צוויי יונגע אָפיצערען.

איינער האָט געהייסען בגתן,
דער צווייטער תרש.
בגתן איז געוועזען דער קוכאָר,
און תרש דער צווייטער,
איז געוועזען דעם קעניגס ווייטער.

און מרדכי האָט געהערט ווי די צוויי האָבען גערעדט, —
זיי האָבען דעם קעניג געטאָן פערדאַמען,
און באַשלאָסען איינגיכען אים פאַר׳סמ׳ען.

האָט מרדכי געהייסען אסתר׳ן
דערציילען דאָס גלייך דעם קייסער.
און דערפאַר איז ער געוואָרען,
דעם קעניגס פריינד א גרויסער.

און די פאַררעטער האָט מען געהאָנגען,
דער קעניג איז לעבען געבליבען.
און מרדכי אַלס דער רעטער,
איז אין ספר הזכרונות פארשריבען.

און מרדכי איז געזעסען,
לעבען קעניגס טויער.
און געווען פאַראינטערעסירט,
אין אַ בוך איז ער זייער.
און אַלע מיניסטאָרען,
פלעגען ליבען מיט אים זיצען.
ווייל ער פלעגט זיי דערציילען
זייער קלוגע וויצען, —

און ויבא המן,

און המן איז געקומען,
האבען אלע מיניסטארען זיך גענומען
פאר המן'ען בוקען.
מרדכי רירט זיך נישט פון ארט,
און בויגט נישט איין זיין רוקען.

און המן איז געווארען,
פול מיט האס און צארען,
די אנטיסעמיטישע יוכע,
האט זיך אין אים צוברענט.
און צו מרדכי'ן האט ער זיך געווענדעט:

שטיי אויף, דו אידעל מיט דער בערדעל,
איך וועל דורכלעכערען דיין הארץ מיט מיין שווערדעל.
זאגט מרדכי: פרוביר מיך שטעכען,
איך וועל די ביינער דיר צוברעכען.

און זוי ווי המן איז געוועזען געל,
האט ער זיך אפגעטראגען אויף שנעל.
און אן אויפגעקאכטער איז ער געווארען,
מרדכי האט אים פארשעמט פאר אלע מיניסטארען.

און ווייל מרדכי האָט געמאַכט

פון אים אזוי פיל שפּאַס,

האָט המן זיך פאַרמאָסטען צו פאַרטיליגען

אַלע אידען פון זיין גרויסען האַס.

און ער איז אַוועק גלייך צום קעניג,

און ער פאַנגט אים אָן אזוי צו זאָגען:

מיין האר, דו האָסט דאָ אַ פאָלק,

וואָס טויג אויף אַלדי קלאָגען.

זיי זיינען צוזייט און איבעראַל פאַרשפּרייט;

אויף אַלע יארידין, אַט די דאָזיגע אידען.

עס איז גאַנץ איינפאַך,

זיי ריידען נישט דיין שפּראַך;

דיינע לענדער זיי עקספּלואַטירען,

דיינע געזעצען ווילען זיי ניט אַדאָפּטירען.

אונזערע עסענס ווילען זיי נישט פאַרזוכען,

ווי שנעל זיי דערשמעקען פון חזיר די גערוכין;

זיי ווילען זיך מיט אונז אין קיין זאַך נישט מישען,

איז מאַך איך אַ פאַרשלאַג זיי אַלעמען צו שיסען.

און עס זאגט צו המן'ען, דער קייזער, —
זאג מיר נאר, המן'קע, וואו איז דא דער יושר?
דו ווילסט אויסקוילען א פאלק,
אן אפּפּאַרוואַס און אן א פּאַרוועס —
איז ווער וועט צאלען טעקסעס דען?

און המן זאגט צו אחשורוש:
אויב דו וועסט מיך לאזען,
די אידעלאך פארטיליגען,
וועל איך צעהן טויזענט רענדלעך,
פאר דיין טרעזשורי באוויליגען.

און דער קייזער האט באוויליגט
המן'ס טייוועלשען באגער;
אומצוברייינגען די אידעלעך,
ווי ער וויל און ווער.

און המן האט פאנאנדערגעשיקט
בריף מיט די הרצים איבער דער וועלט,
מען זאל אויס'הרג'ענען די אידעלעך,
און צוראבירען זייער געלט.

קאפיטעל 4.

ומרדכי ידע את כל אשר נעשה:

האט מרדכי צוזאמענגערופען די קלוגסטע אידען,
און זיי האבען געהאלטען זיך עצות:
זיי האבען ארויפגעשאטען אש אויף די קעפ
און זעק אויף די פלייצעס.

די אידען האבען גענומען שטארק זארגען,
און אין די קעלערען זייערע פאמיליעס פארבארגען.
און זיי האבען אלע באשלאסען צו פאסטען בצבור,
דאס דער גזר זאל שנעלער פאראיבער,

—

און מרדכי איז אוועק צום קעניגס טויער,
אנגעטאן אין פולען טרויער.
או זדי מיידלעך מיט שרסים האבען געזאגט צו אסתר'ן,
וואס עס טוט זיך אין שטאט מיט אירע ברידער און שוועסטער
האט אסתר געשיקט איר באדינער התך צו זעהן,
וואס עס האט געטראפען און וואס עס איז געשעהן.

און מרדכי האָט דורך התוך'ן איר אַלעס געזאָגט,

און אסתר די מלכה האָט ביטער געקלאָגט. .

און מרדכי האָט אָנגעזאָגט צו אסתר,

זי זאָל דעם קעניג בעטען,

און פּילייכט מיט געלט פּאַרגלעטען;

זי מוז זעהן צו פּערמיידען,

דאָס די אידען זאָלען נישט ליידען.

האָט געענטפערט אסתר צו מרדכי:

דאָס עס איז פּערשלאָסען פּאַר איר דער וועג,

דער קעניג האָט נישט געשיקט נאָך איר, שוין באַלד 30 טעג:

און אויב מען גייט צום קעניג נישט געבעטענערהיים,

איז מען זיכער צו קריגען אַ פּריציייטיגען טויט,

סיידען אז ער גיט אָנרירען זיין גאָלדענעם רוט,

אַנדערש קען זמען אָפּשניידען זייער נישט גוט.

האָט מרדכי געשיקט איר ווידער זאָגען,

דאָס עס וועט נישט העלפען איר וויינען און קלאָגען

כי אם החרש תחרישי,

אויב דו ווערסט. שוויגען אין אזא ביטערער צייט,

וועס שוין קיין מאל נישט זיין פון דיר מער קיין לייט.

און די אידען וועלען געהאלפען ווערען,

דורך אן אורזאכע א צווייטע.

אונזער גאט איז א גוטער,

און ער האט א האנט א ברייטע.

האט אסתר געהייסען התך ער זאל מרדכי׳ן זאגען,

דאס זי און אירע מיידלעך וועלען דריי טעג קלאגען;

און דורך דער צייט וועלען זיי נישט טרינקען און ניט עסען

און אלע פארגעניגענס וועלען זיי פארגעסען.

און אזוי זאלען טאן אלע אידען פון שטאט

און העלפען זאל אונז אונזער ליבער גוטער גאט

און אסתר האט געטאן ווי זי האט מרדכי׳ן צוגעזאגט,

און דריי טעג נאכאנאד האט זי געפאסט און געקלאגט,

און אין דעם דריטען טאג האט זי זיך פארפוצט,

און אין דעם קעניגס גארטען איז זי גלייך אריין,

און וואס גאט וועט וועלען דאס זאל מיט מיר זיין.

און אין דעם אינעווייניגסטען גארטען,

איז געזעסען דער קעניג דארטען;

און ווען ער האט אסתר'ן דערזעהן,

האט ער פארשטאנען אז עטוואס איז געשעהן.

ער האט זי באטראכט פון קאפ ביז צו די פיס.

און זאגט: דו ביזט שיין מיין אסתר'ל, דו ביזט ווי צוקער זיס.

און זי האט געקראגען חן אין זיינע אויגען,

האט ער דעם רוט צו איר געבויגען.

און עס פרעגט איר אחשורוש:

זאג מיר נאר, מיין ווייבעלע,

וועלכע אומשטענדען האבען דיך געבראכט

אז פון דעם געפאר האסטו גאר ניט געטראכט.

דו קוקסט אויס עפעס בלאס,

דו פילסט פילייכט נישט גוט?

וועל איך שיקען נאך דאקטוירים,

גלייך אין דער מינוט.

איך בי ניִשט קראַנק מיין האַר,
אויף מיין וואָרט קענסטו מיר גלויבען;
איך בין געקומען אין געפאַר,
דו זאָלסט מיר ערלויבען,

צו מאַכען א מאָלצייט,
וי פאַר מיין קעניג פאַסט.
און דו מיין האַר און המן
זאָל אויך זיין מיין גאַסט.

ענטפערט אחשורוש:

מיט פאַרגעניגען נעם איך דיין איינלאַדונג אַן,
איך האָב דען אַנדערש וואָס צו טאָן;
און דאָס איך וועל קומען, לאָמיר ביידע האָפען,
און יעצט מיין שיינע ווייבעלע, גיי און לייג זיך שלאָפען.

און עס איז געקומען צו איר מאָלצייט אחשורוש דער קייזער,
און געקומען איז אויך המן, דער צורר דער גרויסער;
און עס פרעגט דער קעניג ביי אסתר, וואָס איז דיין געבעט?
דו ווילסט מיר וויכטיגעס זאָגען, איך מאַך דאָ א וועט.

איז ביז מיין האלב פארמעגען,
וועל איך דיר גלייך אפגעבען.
זאגט אסתר: זאל מיין קעניג זיך נישט זארגען,
דו און המן, קומט אויך מארגען.

קאפיטעל 5.

און המן איז אוועק פריילין און צופרידען,
אלעס איז אזוי גוט, ווען נים פאר מרדכי דעם אידעל;
דער איד וויל זיך נאך אלץ פאר אים נישט בוקען,
ער וויל אויף אים זאגאר נישט קוקען.

ווייל מרדכי לא קם ולא זע
איז המן אוועק דערציילען זיינע פריינד,
אז מען האט אים געלאדען, צו דער קעניגין נאך היינט
און מיין גאנצע רייכטהום מיט די-אלע גליקען,
גיט מיר גאר נישט אן, איך קען זיך גאר נישט קוויקען.

כאפט מיך גלייך די ניכפע, איך פאנג זאגאר אן שוויצען,
ווען איך דערזע דעם אידעל מרדכי, לעבען טייער זיצען
און איך מוז אים אימער זעהן, לעבען דעם קעניגס טויער,
ווער איך אויפגערעגט, גאר אומגעהויער.

ער וויל אפילו נישט ארונטערנעמען

פאר מיר, פון קאפ זיין היטעל.

איז בעס איך אייך, מיינע הערען,

געפינט פאר דעם א מיטעל.

זיינע אלע פריינד און אויך זיין ווייב זרש,

זי איז געווען א קלוגע די דאזיגע ממזרת.

זיי האבען מיט געדולד אויסגעהערט זיין קלאגע,

און זיי האבען איינגעשטימט, אז פאר המן'ען איז דאס א גרויסע פלאגע.

און זרש טוט א קלאפ, המן'ען אין פלייצע,

מיר האבען פאר דיר, המן, זייער א גוטע עצה:

הער שוין אויף צו קאכען זיך און זידען,

און הענג אויף אט דעם איינגעשפארטען אידען.

וואס האסטו זיך צו זארגען,

קענסט אים אויפהענגען נאך מארגען;

און המן האט אויפגעבלידט א בוים,

ביי זיך אין גארטען לעבען זיין היים.

קאַפּיטעל 6

בלילה ההוא נדדה שנת המלך:

און ניט געקענט האָט אחשורוש, שלאָפען די גאַנצע נאַכט,

געלעגען איז ער אין בעט, און האָט פיל געטראַכט.

ער האָט עפּעס פאַרגעסען און עס האָבען זיך געטומעלט
די רעיונות

האָט ער געהייסען דאָס חרבונה זאָל ברייגנען דעם ספר
הזכרונות

און לעז מיר איבער גלייך וואָס עס איז פאַרלאָפען, —

פיליכט וועט זיך אויסגעפינען פאַרוואָס איך קען ניט שלאָפען.

האָט חרבונה פאַר אים געלעזען,

דאָס אַזוי איז עס געוועזען,

ביגתן און תרש
און מרדכי האָט דיך גערעטעט,
האָט פאַר׳סמ׳ען דיך געוואָלט,
און מען האָט אים גאַרנישט באַצאָלט.
און עס זאָגט אחשורוש, חרבונה שנעלער לויף,
פיליכט איז פאַראַנען אימיצער אין הויף,
און ברייננ אים שנעל ווי מעגליך,
איך בין שלעפעריג, מיין לאַגע איז אומערטרעגליך.

און חרבונה איז מיט איספעט שנעל געלאָפען,
און אין קעניגס גאָרטען, האָט ער המן׳ען געטראָפען.
און ער זאָגט: אייער עקסעלענץ, שנעל צו אחשורוש זאָלט איר גיין,
קיין איין מינוט זאָלט איר ניט שטיין.

און המן זאָגט: איך גיי און וועל פּרובירען,
ביי דעם קעניג אויסצופירען,
מרדכי׳ן אויפצוהיינגען
און זיינע פריינד אומברייננגען.

המן קומט אַריין, זאָגט גוט מאָרגען, מיין קעניג, מיין גנעדיגער הער,
עס פערשאַפט מיר פיל עהרע, וואָס איז מיין קעניגס באַגער.

און עס זאָגט אים אחשורוש:
איינער פון מיינע גרויסע אָפיצירען,
זאָלסט זיך גוט עס צוהערען.
האָט פאַרדינט מיין גרויסע גענאַדע.
נו, פאַרשטייסט דו דאָך אוודאי.

דאָס איך וויל דעם מאַן באלוינען,
און מיט פּאַראַד און פּאָמפּ באשיינען.
און המן טראַכט אליין ביי זיך,
ווער איז גרעסער ווידער איך,
וויל נאָך דעם קייסער,
בין איך דער מאַן דער גרויסער.

און המן זאגט: אויב דעם קעניג וועט געפעלען,
און מיין עצה פאלגען וועסטו וועלען,
זאלסטו אים געבען דיין אייגענע קרוין,
און אין דיינע קליידער באפוצען אים שיין,

און זאלסט געבען אויך דיין פערד,
צו דעם וואס האט פארדינט דיין ווערט.
און איינער פון דיינע גרעסטע לייט,
זאל גיין מיט'ן פערדעלע ביים זייט,

און איבער אלע גאסען פאראדירען,
און דעם פערד פאר'ן ציימעלע פירען,
און שרייען: אזוי ווערט געטאן,
צו דעם מאן, וואס האט געוואונען
און דעם קעניגס פריינטשאפט האט געפונען.

זאָגט אחשורוש: איך זע פּאַסקודניאַק,

דו פרייסט זיך שוין זייער,

טאַ לויף שנעל, און פיל אים מיין באַפעל.

נעם מרדכי דעם אידען וואָס זיצט לעבען טויער,

וואַש אים אָרום און באַרשט אים זיין בערדעל,

פאַרפּוץ אים שיין און זעץ אים אַרויף אויף מיין פערדעל.

דאָס איז מיין געבאָט, און מאַך פון דעם קיין שפּאַט.

און זאָלסט שרייען אין דער הויך, זאָג איך דאַ צו דיר,

ביז עס וועט דיר אָנרייסען אין האַלדז אַ געשוויר.

גערענק דו המן, זאָלסט קיין זאַך פאַרפעלען,

ווען נים וועל איך דיך אַפשיקען צו אַלדי העלען.

און המן האָט געמוזט זיין נעבאַך אַ ספּאָרט,

אַז זאויספירען דעם קעניג זיין שרעקליכען געבאָט,

און שרייען: ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו!

און איבער אַלע גאַסען האָט ער געפירט פאַר'ן צייטעל
דעם פערדעל,

אויף וועלכען מיט שטאָלץ איז געזעסען, מרדכי מיט
זיין בערדעל.

און ווען המן האָט געפירט מרדכי'ן מיט פּאראַד,
איז געשטאַנען המן'ס טאָכטער אויפ'ן באַלקאָני דאָן גראַד,
און געדענקט האָט זי דאָס מען פירט איר פאָטער
מיט פּראַכט,
האָט זי קיין פילע צייט געטראַכט,

זי האָט מיט שמוץ געכאַפּט אַ טאָפּ,
און אַרונטערגעוואָרפען גלייך, אויף המן'ס קאָפּ.
און המן איז אַוועק אבל וחפוי ראש,
פאַרשעמט און פאַרלאָרען האָט ער זיין גרויס.

און המן איז אַוועק דערציילען זיינע פריינד,
פון זיין גרויסער מפּלה, וואָס ער האָט געקראָגען היינט;
און עס זאָגט צו המן'ען זיין ווייבעלע זרש,
די קלוגע, דורכגעטריבענע ממזרת:

פון מיינע אור-עלטערען האָב איך געקראָגען בקבלה,
ווער עס פאַרטשעפּעט זיך מיט די אידעלעך כאַפּט אַ
פינסטערע מפּלה.
איז פאָלג מיך המן און מאַך אַ סוף!
דער אידישער גאָט נעמט פון קיינעם נישט קיין בלאָף,

ביז דו וועסט דערלעבען נעמען פון מרדכי דיין נקמה,
וועסטו פארלירען דיין שווארצע נשמה!
און אזוי ווי זיי האבען גערעדט,
איז געקומען פון קייסער א שטאפעט,
און די שלוחים האבען געהייסען המן'ען זיך איילען,
צו גיין מיט אחשורוש'ן צו אסתר'ן פארוויילען.

קאפיטעל 7

ויבא המלך והמן לשתות עם אסתר המלכה:
און דער קעניג מיט המן'ען זיינען צום מאלציים געקומען,
און אסתר האט זיי זייער פריינדליך אויפגענומען.
זי האט שוין צו דעם געזעהן,
אז המן זאל פיל האלטען אין טרינקען,
און וואס עס וועט דערנאך געשעהן,
ווען ער וועט אנפאנגען צו זינקען.

און אסתר האט מיט חן'לעך,
אויף המן'ען גענומען קוקען;
און המן האט אלס נעהענטער
צו איר זיך גענומען רוקען.
און אויף דעם האט זי געגארט,
און האט טאקע זיך דערווארט.

זי האָט געגעבען אַ וואונק חרבונא זכור לטוב,
ער זאָל אָנזאָגען דעם קייסער אין צייט
און זאָל ער זעהן וואָס המן איז פאַר אַ לייט.

און דער קעניג איז געוואָרען שטאַרק אויפגערעגט,
און המן האָט מיט זיינע הענט די געזיכט פאַרדעקט.
און דער קייסער זאָגט צום צורר המן:
נישט אחשורוש וועט זיין מיין נאָמען,

אויב איך וועל נישט זעהן אויף דיין האלדז אַ שטריק,
פאַר דיינע בייזע פוילע שטיק.
און חרבונא זאָגט דעם קייסער:
זע, מאַיעסטעט, ביי המן'ען אין גאָרטען,
שטייט אַ הויכע בוים אָט דאָרטען,

און אויף דעם נאָך היינט,
האָט ער געוואָלט אויפהענגען מרדכי'ן, דיין פריינד,
און דערפאַר מאַך גאָר קיין שהות,
און הענג אויף די פאַרטיגע תליות,

המן בן המדתא,
דעם פאַסקודניאַק, דעם רשע,
און זיינע טעכטער מיט די זין,
שיק אויך אויף יענער וועלט אהין.

און זאָגט אחשורוש צו חרבונא — נו, ווען,
פון מיין פּארט זאָלען זיי אַלע גיין אין העל!

און אחשורוש זאָגט צו אסתר'ן:
זעסט אסתר'ל, מיין טייבעלע,
מיין שיינע זיסע ווייבעלע,
וואָס איך האָב געטאָן צו המן'ען,
כאָטש ער האָט אַ צונג אַ גלאַטען,
האָב איך אים דאָך אָפּגעשיקט,
צו זיין גע'פּגר'טען טאַטען;

זיין האָב און גוטס, גיב איך אָפּ
צו דיר או ןדיינע
טייערע ווייבעלע מיינע,
און זיי אַ גוטע ווייבעלע,
או ןהער שוין אויף צו וויינען.
מיט דימאַנטען און פּערעל
וועל איך דיך ביישיינען.

זאָג מיר מיין אסתר'ל —
פון וואַנען קומסטו און ווער זיינען דיינע פריינד?
דו האָסט פאַרשפּראָכען צו זאָגען עס מיר היינט.

זאָגט אסתר, איך וועל אלעם דיר זאָגען מיין האר,
ליידער בין איך אין זייער גרויס צער.
עס גייט מיר קיין זאך אָן
ווייל מיין לעבען שטייט אין קאָן.

זאָגט אחשורוש: וואָס מיינסטו דאמיט,
דו רעדסט אַזעלכע זאכען, איך פארשטיי עס ניט.
ווער וועט גאר פּרובירען,
מיט אַ פינגער דיך אַנרירען,
וועט ער דעם קאָפּ זיינעם פארלירען,

און הער שוין אויף צו קלאָגען,
דו האָסט פארשפּראָכען מיר צו זאָגען,
טאָ זאָג טייערע, ווער ביזטו?
און פון וואָס פאר אַ פאלק קומסטו?

און אסתר פאלט אויף אירע קני,
און פאַנגט אָן נאך מער צו קלאָגען,
און צום קייסער,
פאַנגט זי אָן אַזוי צו זאָגען:

מיין גוטער האר און מלך
ווי קען איך זיין גאר פריילך —
פון שבט בנימין בין איך א פרינצעסין
פון פאלעסטיין זיינען מיר אהער געקומען,
און אונטער דיין שוץ האסטו אונז צוגענומען?.
מיר זיינען א פאלק, וואס גאט האט אויסגעקליבען,
אבער ליידער אן א לאנד, זיינען מיר געבליבען.

גרויסע מיוחסים זיינען מיר גאר נישט לאנג געוועזען,
איעדערער פון אונז קען שרייבען און אויך לעזען.
און איך שטיי אויף מיינע קני
פאר דיר דא איינגעבויגען.
און אויב איך קען געפינען
אביסעל חן אין דיינע אויגען,

איז בעט איך בלויז פון דיר,
דו זאלסט מיין פאלק אויך מיר
שיינקען אונזער לעבען,
וואס גאט האט אונז געגעבען,
און איך בעט פון דיר נישט מער
דאס איז מיין איינציגער באגער.

דו זאלסט זעהן די ווילדע הריגות צו פארמיידען,
ווען דו וואלסט אונז פאר קנעכט פארקויפט,
וואלט נאך געווען עס צו דערליידען,

איז בעט איך דיך, א גרויסער האר,
דו זאלסט פארהינדערען דעם גזר.
און דער קעניג האט געגעבען
איר אנרירען זיין רוט,
און זאגט — שטיי אויף מיין ווייבעלע,
איך וועל אלעס מאכען גוט.

זאג מיר נאר, ווער האט עס זיך געקענט דערוועגען,
טאן דאס אלעס מיר דאגעגען?
זאגט אסתר: אט דער פאלשער המן בן המדתא,
דער שלעכטער גרויסער רשע.

ער האט פאנאנדערגעשיקט ויינע מזיקים
איבער דער גאנצער וועלט,
צו דערמארדען אלע אידען
און רויבירען זייער געלט.

זאָגט אחשורוש : כאַפּט אים, הענגט אים אויף דעם בוים,
וואָס ער האָט געבילד לעבען זיין היים.

קאַפּיטעל 8

און מען האָט אָפּגעגעבען מרדכי׳ן
און מען האָט געהאָנגען המן׳ען מיט זיינע קינדער
זיין הויז און גוטס און אַלע רינדער.
פּרשנדתא
דלפון
יוספסא
פורתא
אדליא
ארידתא
פרמשתא
אריסי
ארידי
און דעם קליינעם שרין, ויזתא
און אַלע פון שטאָט שושן
זיינען געלאָפען מיט אַ בהלה
בייצוואווּאַהנען המן׳ס מפּלה.

און אחשורוש זאָגט צו מרדכי'ן און אסתר'ן:

זאָרגט נישט מער און טראַכט,
איך גיב אייך די פול מאַכט,
און קיין כבוד און קיין געלט
וועט אייך נישט פעלען.
און איר קענט טאָן מיט אייערע פריינד,
וואָס איר וועט נאָר וועלען.

דו מרדכי נעם מיין רינג,
און מיין טרעזשורי איז פאַר דיר אָפען,
און דו קענסט זיך אָפרעכענען,
מיט דיינע פיינד לאָמיר האָפען.
און מרדכי איז אַרויס פון הויף
אנגעטאָן אין אַ קרוין און קליידער פון דעם מלך.

קאַפּיטעל 9

און די גאַנצע שטאָט שושן

איז געוואָרען זייער פריילך.

און מען האָט געהאַלטען אַ מיטינג אין מרדכי'ס זאַל,

און מרדכי האָט פאַנאַדערגעשיקט רייטערס איבעראַל,

און געשיקט אויך די הרצים

צו פאַרטיליגען די אַנטיסעמיטישע פריצים.

אין שושן אַליין האָט מען גע'הרג'עט 500 אַנטיסעמיטען,

פון וועלכע די אידעלעך האָבען שרעקליך געליטען,

אין דעם אַריינגערעכענט המן'ס צעהן קינדער.

אָבער די אידען האָבען נישט גערייבט,

קיינעמס גוטס און רינדער.

און אַט אַזוי זיינען מיר לויז געוואָרען פון המן הרשע
דעם קטגור

און מיר עסען המן-טאַשען אויף גאָר אַ גרויסען שטייגער.

און ליהודים היתה אורה,

ושמחה וששון ויקר

און מיר אידען האָבען פּורים

און מיר פרייען זיך ביז גאָר.